

**PENEROKAAN PENDEKATAN PENGAJARAN TERBAIK DALAM
MENINGKATKAN KOSA KATA BAHASA ARAB DALAM
KALANGAN PELAJAR BAHASA ARAB DI DAERAH TEMERLOH
PAHANG**

Yasmin Hussain¹

***Mohammad Taufiq Abdul Ghani¹**

[1] Faculty of Languages and Communication, Universiti Pendidikan Sultan Idris

**taufiq@fbk.upsi.edu.my*

Abstract: Developing students' vocabulary proficiency is a critical endeavor in the field of education. The consensus among researchers is that Arabic students have a limited vocabulary, which consequently impacts their language proficiency. This study aims to investigate an effective way to enhance the Arabic language vocabulary size among students in Islamic Secondary Schools (Sekolah Menengah Agama – SMA) in the Temerloh district, Pahang. This study is qualitative research that includes 10 Arabic language teachers from SMA in the Temerloh area of Pahang as participants. The participants were chosen by the purposive sampling method. The primary method used for collecting data was a semi-structured interview protocol. Afterwards, the gathered data were analyzed thematically using the Atlas.ti program. The results suggest that instructional methods, such as utilizing the singing technique and engaging in exercises, can augment the extent of one's vocabulary. In addition, vocabulary expansion is facilitated by external resources beyond the classroom, such as Arabic language programs and Arabic language media products.

Keywords: Arabic language, vocabulary, teaching and learning, teaching approach, qualitative study, Sekolah Menengah Agama.

PENGENALAN

Dalam pembelajaran bahasa, kosa kata dianggap sebagai elemen utama kemahiran berbahasa, berbanding dengan elemen linguistik lain seperti sintaksis dan morfologi (Norhayati et al., 2017). Oleh itu, kekurangan kosa kata pelajar boleh menyebabkan kesulitan dalam berkomunikasi dan menulis dalam bahasa sasaran (Norhayati et al., 2017). Oleh itu, guru perlu mencari cara terbaik untuk mengajar dan meningkatkan kosa kata pelajar. Majoriti pelajar di Malaysia masih mempunyai kecekapan berbahasa bahasa Arab yang terhad walaupun mereka telah mempelajari bahasa Arab bermula daripada sekolah rendah atau menengah. Isu ketidakupayaan pelajar untuk menguasai bahasa Arab tetap menjadi perdebatan utama di kalangan guru, penyelidik dan sarjana di Malaysia.

Penguasaan kosa kata merupakan salah satu tugas yang paling mencabar bagi pelajar, dan majoriti pelajar Malaysia tidak mencapai tahap penguasaan kosa kata yang memuaskan dalam bahasa Arab. Beberapa kajian seperti Saifudin (2002), Zawawi et al. (2004), dan Rahim (2009), mengukur penguasaan kosa kata pelajar di peringkat sekolah mendapati bahawa mereka mempunyai kosa kata yang terhad. Selain itu, pelajar juga mempunyai keyakinan diri yang rendah untuk menggunakan bahasa Arab di dalam kelas dan perbualan harian mereka (Abdul Razif et al., 2016; Zainur Rijal et al., 2016). Ini menunjukkan bahawa pelajar mempunyai kosa kata yang terhad walaupun mempelajari bahasa Arab bermula daripada sekolah rendah dan menengah. Abdul Razif dan Mohd Zaki (2017) menyatakan bahawa kekurangan kosa kata telah menyumbang kepada keupayaan pelajar mencapai kecekapan bahasa Arab yang tinggi. Ini juga menghalang pelajar daripada mempraktikkan bahasa Arab dengan baik serta menunjukkan kecekapan dalam kemahiran bahasa yang lain, terutamanya dalam penulisan (Norhayati et al., 2017).

Kajian oleh Zaid Arafat et al. (2016) serta Abdul Razif dan Mohd Zaki (2017) melaporkan bahawa pelajar sekolah rendah dan menengah di Malaysia mempunyai pengetahuan yang sederhana atau sedikit mengenai kosa kata Arab, dan ia belum mencapai tahap yang memuaskan. Hal ini memberi impak negatif terhadap pencapaian akademik pelajar di sekolah dan pengajian tinggi (Zaid Arafat et al., 2016) dan seterusnya, memberi kesan kepada kemahiran kecekapan berbahasa mereka (Norhayati et al., 2017). Trend ini juga berlaku dalam kalangan pelajar bahasa Arab di institusi pengajian tinggi (Siti Aisyah & Zamri, 2016; Sumaiyah et al., 2018; Zainur Rijal & Rosni, 2018). Masalah ini disebabkan oleh kurangnya motivasi untuk menggunakan kosa kata Arab dan menggunakan bahasa tersebut, dan hal ini menunjukkan bahawa subjek bahasa Arab yang ditawarkan memberikan hasil yang kurang

memuaskan (Muhammad Sabri, 2011). Kajian lain juga menyatakan bahawa pelajar universiti mempunyai saiz kosa kata yang sederhana atau kecil, yang masih di bawah tahap yang diingini (Abdul Razif et al., 2016; Siti Aisyah & Zamri, 2016).

Guru bahasa cenderung menggunakan kaedah terjemahan kerana ia dianggap sebagai cara terpantas untuk membantu pelajar mengingat perkataan baru (Harmer, 2015; Maimun Aqsha, 2009). Seiring dengan masa, kaedah ini telah mendapat kritikan kerana tidak membenarkan pelajar belajar perkataan dengan makna dan menggunakan perkataan baru mengikut konteks. Dalam konteks ini, guru bahasa memainkan peranan penting untuk menyediakan input yang dapat difahami untuk mengurangkan kebimbangan pelajar dalam mempelajari perkataan bahasa asing (Krashen, 1987). Oleh itu, dapat diperdebatkan bahawa penggunaan terjemahan langsung oleh guru menyekat pelajar daripada menggunakan pengetahuan mereka dalam situasi sebenar (Maimun Aqsha, 2009), dan ini akan menyebabkan mereka berasa kurang termotivasi (Dornyei, 2001) untuk mempelajari dan menggunakan bahasa tersebut. Pelajar juga merasa kurang termotivasi kerana jarang menggunakan kemahiran dan perkataan bahasa yang diajar dalam kehidupan sebenar (Arefinezhad & Golaghaei, 2014; Ashinida, 2013; Nation, 2001). Oleh itu, guru perlu memperbaiki gaya pengajarannya dengan mengambil pendekatan terkini dan inovatif dalam pembelajaran kosa kata. Ini kerana dengan kemajuan teknologi yang pesat, pelajar lebih berminat dalam pelajaran yang melibatkan mereka secara peribadi dan secara kolaboratif.

KAJIAN LITERATUR

Pemerolehan kosa kata adalah elemen penting dan sepatutnya diberikan keutamaan tinggi untuk menguasai mana-mana bahasa, sama ada bahasa pertama, kedua atau bahasa asing. Kosa kata ialah senarai perkataan yang mengandungi makna yang difahami oleh pemberi ucapan (Nik Mohd Rahimi et al., 2014). Kosa kata menyokong penguasaan kemahiran bahasa kerana semakin banyak kosa kata yang dikuasai oleh individu, semakin cepat individu memahami apa yang dibaca dan didengar, kemudian diterapkan dalam perbualan dan penulisan (Norhayati et al., 2017). Menurut Tu'aimat (1989), Norhayuzza (2006), Rosni (2009) dan Mohd Khairil Hanif dan Ab. Halim (2014), kosa kata ialah keperluan asas sebelum mempelajari kemahiran lain yang terkandung dalam bahasa. Rosni (2016) menjelaskan bahawa pengajaran bahasa asing sepatutnya bermula dengan pengajaran kosa kata.

Kajian kosa kata Arab, khususnya di Malaysia, telah menarik perhatian para penyelidik. Terdapat banyak kajian yang cuba menjelaskan pembelajaran kosa kata Arab dalam kalangan pelajar Malaysia. Saifudin (2002) mendapati bahawa pencapaian kosa kata dalam kalangan pelajar sekolah menengah di Sekolah Menengah Kebangsaan Agama (SMKA) masih lemah. Kajian lain yang dijalankan oleh Rahim (2009) mendapati bahawa tahap kosa kata dalam kalangan pelajar j-QAF tidak mencapai sasaran yang memuaskan. Majoriti pelajar menguasai kosa kata kurang daripada 20% daripada 486 kosa kata yang diajar. Selain itu, Hasnurol (2010) menjalankan kajian di kalangan 120 pelajar sekolah rendah dan mendapati tahap pencapaian pelajar dalam hal ejaan dan makna leksikal berada pada tahap yang sangat baik, manakala penggunaan kata dalam ayat adalah sederhana.

Sementara itu, di kalangan pelajar universiti, satu kajian cuba menyelidik tahap penguasaan kosa kata di kalangan 115 pelajar pra-universiti yang mengambil Sijil Tinggi Agama Malaysia (STAM) di SMKA di Pahang, Johor, dan Kedah. Kajian mendapati pelajar dapat menjawab ujian dengan sangat baik daripada segi kekerapan kata dan agak sederhana daripada segi kata kunci (Zainur Rijal et al., 2016). Abdul Razif et al. (2016) menjalankan kajian pemerolehan kosa kata dalam kalangan 227 pelajar universiti di Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor (KUIS), dan melaporkan saiz kosa kata Arab purata bagi pelajar Melayu berada di bawah paras yang disyorkan iaitu 1231 perkataan. Tambahan pula, Siti Aisyah dan Zamri (2016) menyelidiki tahap penguasaan kosa kata di kalangan 180 pelajar siswazah di Universiti Kebangsaan Malaysia dan mendapati keluasan kosa kata di kalangan pelajar universiti belum mencapai sasaran dan penguasaan kosa kata purata adalah kurang daripada 2000 perkataan.

Berdasarkan literatur di atas, penguasaan kosa kata Arab di kalangan pelajar dibincangkan di semua peringkat, termasuk pelajar sekolah rendah, sekolah menengah dan universiti. Hasil dapatan menunjukkan bahawa standard kosa kata di kalangan pelajar masih sederhana dan belum mencapai kepuasan dan paras yang disyorkan disebabkan beberapa halangan dan masalah. Antara masalahnya adalah kurangnya kosa kata, ketidakfahaman terhadap makna leksikal dan penggunaan kosa kata yang tidak tepat dalam penulisan dan pertuturan (Azani et al., 2012). Kurangnya kosa kata dalam kalangan pelajar ialah faktor utama kegagalan dalam subjek bahasa Arab di Malaysia (Mat &

Goh, 2010; Muhammad Sabri, 2011). Oleh itu, saiz kosa kata ialah faktor penting dalam pembelajaran bahasa kerana ia berfungsi sebagai titik permulaan sebelum menguasai kemahiran bahasa dan aspek bahasa lain seperti sintaksis dan morfologi.

Dalam proses pembelajaran dan pengajaran kosa kata, guru mesti memilih kaedah dan pendekatan yang sesuai untuk mencapai objektif pembelajaran. Sikap dan minat pelajar terhadap bahasa Arab dipacu oleh kreativiti guru dalam memanipulasi kemahiran pedagogi mereka (Zunita et al., 2016). Pendekatan dan kaedah yang tidak sesuai akan menyebabkan kegagalan pelajar untuk menguasai kosa kata (Rosni, 2009). Oleh itu, banyak kajian cuba meneroka pendekatan, teknik dan kaedah yang sesuai dalam pembelajaran kosa kata. Muhammad Razman (2003) menyiasat 100 pelajar siswazah dan 10 pensyarah di Universiti Teknologi Mara Shah Alam, Kampus Alor Gajah dan Segamat. Kajian itu mendapati faktor kelemahan ialah kurangnya bahan bantu pengajaran, penetapan masa yang terhad, dan jumlah pelajar dalam kelas yang besar. Selain itu, kajian juga mendapati bahawa 60% responden bersetuju bahawa ciri-ciri kosa kata Arab adalah kompleks dan rumit.

Dalam kajian lain, Hamdi (2010) meneroka pendekatan dan kaedah yang digunakan dalam kalangan tujuh guru bahasa Arab dan 30 pelajar sekolah menengah di Sekolah Menengah Kebangsaan Agama Kuala Lumpur. Kajian itu mendapati bahawa majoriti guru menggunakan pendekatan pemilihan kata, terjemahan, interpretasi makna dan penggunaan kata dalam ayat. Pada tahun 2011, satu kajian yang dijalankan oleh Muhammad Sabri dan Nor Aziah (2011) mengaplikasikan pendekatan pembelajaran berdasarkan permainan dalam pembelajaran kosa kata Arab di Universiti Islam Antarabangsa Malaysia. Kajian itu mendedahkan bahawa terdapat peningkatan pencapaian akademik di kalangan pelajar selepas penggunaan pendekatan pembelajaran berdasarkan permainan.

Satu penyelidikan yang dijalankan oleh Ridzuan et al. (2012) dalam kalangan 70 guru bahasa Arab di sekolah menengah di Pahang mendapati bahawa guru bahasa Arab menggunakan pelbagai teknik dalam proses pengajaran kosa kata. Paling popular adalah dengan menggunakan kamus dan menterjemahkan ke dalam bahasa ibunda. Sementara itu, Ahmad Zakuan et al. (2013) cuba menyelidik pendekatan melalui nyanyian di kalangan guru bahasa Arab. Kajian mendapati bahawa peserta kajian bersetuju bahawa pembelajaran kosa kata dengan menggunakan pendekatan nyanyian dapat menarik minat pelajar dan membawa kepada proses pembelajaran dan pengajaran yang efektif. Dalam satu kajian lain, Wan Abdul Hayyi et al. (2014) mendapati peningkatan kosa kata Arab melalui lawatan bahasa di kalangan 30 pelajar sekolah menengah di Terengganu.

Penyelidikan yang dijalankan oleh Zunita et al. (2016) menemui bahawa, berdasarkan pengalaman guru, minat dan sikap pelajar terhadap bahasa Arab dipacu oleh kreativiti guru dalam memanipulasi kemahiran pedagogi mereka semasa proses pengajaran dan pembelajaran. Selain itu, kemahiran bertutur yang efektif dalam kalangan pelajar akan berkembang jika mereka memiliki keluasan dan kedalaman kosa kata yang besar.

Oleh itu, perbincangan kajian literatur di atas menunjukkan tahap saiz kosa kata dalam kalangan pelajar di Malaysia masih berada di tahap yang sederhana. Banyak faktor yang mendorong kepada isu ini antaranya strategi pembelajaran yang kurang menarik, kurang motivasi dalam pembelajaran bahasa Arab, struktur kosa kata bahasa Arab yang rumit dan lain-lain. Sehubungan dengan itu, kajian ini meneroka teknik terbaik dalam meningkatkan saiz kosa kata dalam kalangan pelajar.

METODOLOGI KAJIAN

Kajian kualitatif ini melibatkan temu bual dengan sepuluh guru bahasa Arab di daerah Temerloh, Pahang. Teknik persampelan bertujuan digunakan untuk memilih sampel dengan teliti untuk memastikan pelbagaian latar belakang dan pengalaman guru, serta untuk memastikan guru memenuhi ciri-ciri yang ditetapkan oleh pengkaji untuk memberikan maklumat yang mendalam. Metodologi ini membolehkan penyelidik mendapatkan maklumat yang mendalam melalui perspektif pelbagai responden. Kemudian, analisis tematik digunakan untuk menganalisis data yang dikumpulkan dan mencari tema dan corak yang berkaitan dengan amalan pengajaran terbaik. Berikut ialah ciri-ciri responden:

1. Guru bahasa Arab dengan lebih daripada lima tahun pengalaman mengajar
2. Guru bahasa Arab mempunyai Ijazah Sarjana Muda yang berkaitan atau setanding.
3. Guru bahasa Arab tidak mempunyai kepentingan khusus dengan pihak berkepentingan.

4. Guru bahasa Arab boleh menyumbang sepanjang tempoh kajian.

DAPATAN KAJIAN

Melalui temu bual yang dijalankan bersama sepuluh orang guru bahasa Arab berkaitan kaedah terbaik untuk meningkatkan penguasaan kosa kata pelajar terutama dalam membantu menulis karangan bahasa Arab, terdapat dua tema yang diperolehi. Tema pertama ialah aktiviti dan tema kedua ialah sumber luar bilik darjah.

Di bawah tema pertama terdapat tiga subtema iaitu pengulangan, latihan dan nyanyian. Hasil kajian mendapati bahawa pengulangan dapat meningkatkan penguasaan kosa kata bahasa Arab pelajar kerana perkataan yang dihafal akan diuji oleh guru. Hal ini dapat dilihat daripada kenyataan responden ketiga iaitu :

Selalu ulang-ulang *mufrodat* yang dah belajar.... contohnya setiap kali ustaz masuk kelas, selepas baca doa tu, ustaz akan tanya maksud perkataan yang dah belajar dalam kelas yang lepas... (1:4).

Pernyataan ini turut disokong oleh responden kelima yang mengatakan:

Pelajar kelas saya memang wajib hafal 5 *mufrodat* baru daripada kelas bahasa Arab hari tu.... kemudian tulis kat bahagian belakang buku tulis. Kalau masa saya semak buku pelajar saya akan tasmiklah perkataan yang dah tulis tu.... (1:7).

Responden kesembilan turut menyokong pernyataan tersebut dengan mengatakan:

Jadi setiap kali masuk tajuk baru, saya akan mintak mereka salin semua *mufrodat-mufrodat* tu dalam buku tulis, kemudian hafal... (1:12).

Seterusnya, latihan juga dapat meningkatkan penguasaan kosa kata pelajar dalam menulis karangan kerana pelajar dapat mengetahui kaedah penggunaan kosa kata yang betul terutamanya dalam konteks membina ayat. Pernyataan ini disokong oleh responden keenam yang mengatakan:

Sebab bila buat latihan, mereka ni secara automatik dah jumpa banyak perkataan perkataan baru, jadi daripada tak tahu jadi tahu.....contohnya perkataan ni, dia tak ada ta, tapi dia ialah *muannas*..... jadi daripada mana nak tahu semua-semua ni? Haaa selain daripada masa PdP...masa, buat latihan.. (1:20).

Selain pengulangan dan latihan, teknik nyanyian juga dapat meningkatkan penguasaan kosa kata pelajar dalam penulisan karangan. Ini kerana, ia memudahkan pelajar untuk menguasai tasrif. Perkara ini disokong oleh responden pertama iaitu:

Sebab pelajar ni memang ada yang keliru lagi dengan tasrif 3 feel tu.... *madhi, mudhorik* dengan amar.... jadi perlu mantapkan dulu penguasaan pelajar dalam tasrif.... sekarang ni ada banyak cara nak ingat tasrif ni... yang paling banyak guna teknik menyanyilah....jadi memang baguslah sebab kalau nak suruh pelajar ni ingat satu-satu agak payah sikit kan? (1:25).

Penggunaan teknik nyanyian untuk menghafal tasrif ini turut disokong oleh responden ketujuh yang mengatakan:

Jadi nak elakkan kesalahan nahu yang *simple-simple* ni kena pastikan yang pelajar aaa kuasai tasrif 3 tu.... tasrif *feel madhi, mudhorik* dengan *amar*. Sekarang ni ada lagu tasrif kan.... jadi lebih mudahlah pelajar nak ingat.... (1:27).

Seterusnya, tema kedua ialah sumber luar bilik darjah. Di bawah tema ini terdapat dua subtema iaitu program bahasa Arab dan bahan bahasa Arab. Pelaksanaan program bahasa Arab di sekolah dapat meningkatkan penguasaan kosa kata pelajar secara tidak langsung. Kosa kata yang diperolehi tersebut boleh digunakan semasa menulis karangan. Hal ini dapat dilihat melalui kenyataan responden keempat iaitu:

Kemudian macam kat sekolah ni, setiap hari Jumaat di perhimpunan.. *aaa*.. kita jalankan minggu bahasa yang mana ada 3 bahasa. Melayu, Inggeris dengan Arab. Untuk bahasa Arab, kita akan perkenalkan 5 isim sekali dengan 5 *feel* dia. Kemudian akan ada wakil daripada setiap tingkatan naik kat pentas dan buat ayat lengkap guna isim dengan *feel* tu. Jadi secara tak langsung *aaa* pelajar-pelajar ni akan dapat *mufrodat-mufrodat* barulah lepastu boleh guna dalam, *aaa* tulis karangan... (1:6).

Selain itu, bahan bahasa Arab seperti buku, rancangan televisyen, media dan sebagainya juga dapat mendedahkan pelajar kepada pelbagai kosa kata baharu. Ini dinyatakan oleh responden kedua iaitu :

Daripada bahan-bahan bahasa Arab contohnya buku, TV, berita, semua tu boleh jadi caralah untuk tingkatan *mufrodat*....yang boleh bantu dia buat karangan nanti.... (1:3).

Kesimpulannya, berdasarkan temu bual bersama responden, pengkaji mengenal pasti terdapat dua kaedah yang digunakan oleh responden untuk meningkatkan penguasaan kosa kata bahasa Arab pelajar dalam penulisan karangan. Kaedah pertama ialah melalui aktiviti iaitu pengulangan, latihan dan nyanyian. Kaedah kedua pula ialah melalui sumber luar bilik darjah iaitu program bahasa Arab dan bahan bahasa Arab. Oleh itu, kedua-dua kaedah ini telah dikenal pasti sebagai dapatan kaedah terbaik untuk meningkatkan penguasaan kosa kata pelajar di daerah Temerloh dalam meningkatkan saiz kosa kata bagi membantu dalam penulisan karangan.

PERBINCANGAN

Dapatan temu bual menunjukkan bahawa terdapat beberapa aktiviti yang boleh dilaksanakan oleh guru untuk meningkatkan penguasaan kosa kata bahasa Arab dalam kalangan pelajar. Antaranya ialah aktiviti pengulangan. Menurut Al-Suwairekh (2001), pengulangan merupakan antara strategi pembelajaran kosa kata (SPK) yang efektif untuk meningkatkan tahap kedalaman kosa kata pelajar. Sebagai contoh, terdapat responden yang meminta pelajar menghafal kosa kata baru daripada setiap tajuk yang dipelajari. Seterusnya, perkataan tersebut akan ditasmik dan diuji pada waktu yang telah ditetapkan. Pernyataan ini disokong oleh kajian Nur Naimah Akmar dan Harun (2017) iaitu terdapat hubungan signifikan antara penggunaan SPK dengan saiz kosa kata bahasa Arab secara keseluruhan. Pelajar yang kerap menggunakan SPK bahasa Arab ketika pembelajaran bahasa di dalam kelas didapati lebih mudah untuk menguasai kosa kata.

Di samping menambahkan bilangan kosa kata pelajar, kaedah pengulangan juga dapat meningkatkan penguasaan pelajar daripada aspek tatabahasa, khususnya dalam penulisan karangan bahasa Arab. Hal ini disokong oleh kajian yang dijalankan oleh Mohd Shahrizal et al., (2017) yang mendapati bahawa kaedah pengulangan dapat memberi kefahaman kepada pelajar dalam topik tatabahasa Arab seperti *al-tazkir wa ta'nith*, *al-'ifrad wa tathniyyah wa jama'*, *al-dama'ir dan tasrif al-af'al*. Kaedah ini juga menjadi kebiasaan pelajar ketika mempelajari kosa kata bahasa Arab secara sendiri iaitu dengan menulis semula perkataan yang sukar dan menyebutnya berulang kali. Oleh itu, kaedah pengulangan mampu meningkatkan penguasaan pelajar dalam kosa kata bahasa Arab.

Selain itu, aktiviti latihan membina ayat berdasarkan kosa kata yang telah dihafal juga penting untuk meningkatkan kemahiran berbahasa pelajar. Melalui latihan yang berterusan, pelajar akan mengetahui cara untuk menggunakan kosa kata tersebut dalam konteks ayat dan bukan sekadar hafalan semata-mata. Menurut Al-Suwairekh (2001), strategi latihan juga merupakan antara SPK yang efektif kerana ia meliputi pelbagai aspek pembelajaran kosa kata secara menyeluruh serta menganalisis pemerolehan kosa kata daripada peringkat permulaan sehinggalah kepada kecekapan menggunakannya. Dalam penulisan karangan, kecekapan penggunaan kosa kata amat penting kepada pelajar supaya perkataan yang disusun dapat membentuk sebuah ayat yang lengkap dan tepat daripada segi struktur dan binaannya.

Akhir sekali, aktiviti nyanyian juga dapat meningkatkan penguasaan kosa kata pelajar. Ini kerana, nyanyian merupakan antara contoh pendekatan kreatif yang berkesan dalam PdP kosa kata bahasa Arab. Pernyataan ini dibuktikan melalui dapatan kajian oleh Siti Rohani et al. (2020) yang menunjukkan bahawa kreativiti guru dalam pengajaran dan pembelajaran kosa kata bahasa Arab dapat meningkatkan penguasaan kosa kata bahasa Arab dengan lebih efektif.

Menerusi temu bual yang telah dijalankan, kebanyakan responden mengatakan teknik nyanyian memudahkan pelajar menguasai tasrif *feel*. Pelajar digalakkan mengulang tasrif *feel* tersebut mengikut rentak dan melodi lagu yang dipilih. Ini memudahkan pelajar mengingat tasrif *feel* dengan baik seterusnya meminimumkan kesalahan tatabahasa dalam penulisan karangan. Oleh itu, kaedah nyanyian tasrif *feel* dapat meningkatkan penguasaan kosa kata dan tatabahasa pelajar dalam penulisan karangan.

Penggunaan teknik nyanyian untuk meningkatkan penguasaan kosa kata bahasa Arab turut dibuktikan oleh kajian Nor Hani et al. (2018) yang menunjukkan bahawa terdapat peningkatan dalam skor kefahaman dan penguasaan dalam pembinaan frasa bahasa Arab setelah pelajar mengikuti pengajaran menggunakan kaedah nyanyian. Hal ini turut disokong oleh kajian Abdul Malik dan Mohammad Taufiq (2023) yang menunjukkan bahawa teknik nyanyian mampu meningkatkan kosa kata bahasa Arab pelajar.

Dapatan temu bual juga menunjukkan bahawa sumber luar bilik darjah juga memberi kesan positif terhadap penguasaan kosa kata Arab dalam kalangan pelajar. Menurut Azlin dan Muhamad Suhaimi (2020), tahap penguasaan bahasa yang baik boleh dicapai jika murid menunjukkan sikap yang selari dengan minat mereka seperti membaca bahan bahasa Arab, mendengar perbualan bahasa Arab, menggunakan teknologi untuk meneroka bahan bahasa Arab dan sebagainya. Antara sumber luar bilik darjah yang diketengahkan oleh responden ialah bahan-bahan bahasa Arab dan program-program bahasa Arab. Menurut responden, bahan bahasa Arab seperti buku dan rancangan televisyen dapat mendedahkan pelajar kepada banyak kosa kata seterusnya meningkatkan penguasaan kosa kata bahasa Arab. Hal ini disokong oleh kajian Simah et al. (2021) yang menunjukkan bahawa tahap literasi seperti membaca, mendengar dan bertutur berkait rapat dengan kebolehan pelajar untuk menguasai kemahiran menulis karangan. Ini kerana, input daripada bahan-bahan bahasa Arab ini dapat membantu pelajar membina dan menghuraikan isi karangan dengan baik.

Di samping itu, kajian daripada Tengku Sepora et al. (2018) turut menunjukkan bahawa pembacaan bahan bacaan yang berkualiti dapat memberi idea dan input kosa kata kepada pelajar sehingga mereka mampu menyusun organisasi sesebuah penulisan dengan baik. Selain itu, bahan-bahan bacaan tersebut juga dapat membantu pelajar meningkatkan penguasaan dalam penggunaan kosa kata dan struktur tatabahasa dalam penulisan karangan. Selain bahan bahasa Arab, antara sumber luar bilik darjah yang membantu meningkatkan penguasaan kosa kata pelajar dalam menulis karangan bahasa Arab ialah melalui pelaksanaan program-program bahasa Arab. Menurut responden, program bahasa yang dijalankan oleh pihak sekolah seperti minggu bahasa Arab, bengkel pemantapan bahasa dan pertandingan dapat membantu meningkatkan pemerolehan kosa kata pelajar dengan lebih fleksibel kerana tidak terikat dengan tempoh masa pengajaran dan pembelajaran di dalam kelas. Hal ini disokong oleh kajian yang dijalankan oleh Muhammad Zulazizi (2020) yang menunjukkan bahawa bilangan kosa kata murid meningkat selepas mengikuti program bahasa Arab berbanding sebelum program. Selain itu, gaya menulis, membaca, bertutur dan mendengar pelajar juga semakin baik selepas menyertai program. Oleh itu, pelaksanaan program bahasa Arab dapat meningkatkan kosa kata pelajar seterusnya mampu menghasilkan karangan yang berkualiti dan cemerlang.

Kesimpulannya, dapatan kajian menunjukkan terdapat dua kaedah untuk meningkatkan penguasaan kosa kata bahasa Arab pelajar dalam penulisan karangan. Kaedah pertama ialah aktiviti iaitu pengulangan, latihan dan nyanyian. Kaedah kedua pula ialah sumber luar bilik darjah iaitu program bahasa Arab dan bahan bahasa Arab. Oleh itu, kedua-dua kaedah ini boleh diaplikasikan untuk meningkatkan penguasaan kosa kata pelajar dalam menulis karangan bahasa Arab.

KESIMPULAN

Kajian ini bertujuan untuk meneroka bentuk amalan yang dilaksanakan oleh para guru bahasa Arab di daerah Temerloh, Pahang dalam usaha meningkatkan saiz kosa kata dalam kalangan pelajar. Kajian ini dijangkakan dapat memberikan panduan yang lebih jelas mengenai amalan pengajaran terbaik untuk meningkatkan saiz kosa bahasa Arab dalam kalangan pelajar. Impak kajian ini dijangkakan dapat menyumbang kepada bidang pengajaran bahasa Arab dan membimbing guru bahasa Arab dalam meningkatkan dan memperbaharui kaedah pengajaran mereka. Kajian ini juga mencadangkan kepada penyelidik akan datang untuk melaksanakan kajian kuantitatif bagi mendapatkan data korelasi antara amalan pengajaran dan pembelajaran guru terhadap prestasi murid dalam penguasaan kosa kata bahasa Arab.

RUJUKAN

- Abdul Malik, A., & Mohammad Taufiq, A. G. (2023). Penguasaan kosa kata terhadap penulisan bahasa Arab dalam kalangan pelajar Sekolah Menengah Agama Khairiah: Kajian daripada perspektif guru. *Sains Insani*, 8(2), 294-303.
- Abdul Razif, Z., Saifulah, S., Khairil Ashraf, E., Mohd Zaki, A. R., Khirulnizam, A. R., Muhammad Haron, H., & Naqibah, M. (2016). Pembelajaran kosa kata Arab berbantuan aplikasi. *Seminar Antarabangsa Akidah, Dakwah dan Syariah 2016 (IRSYAD2016)* (pp. 1845-1859). Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor.
- Ahmad Zakwan, M. K., Nik Mohd Rahimi, N. Y., & Hanan, H. (2013). Teknik pengajaran kosa kata Arab melalui nyanyian: Asas pengetahuan yang perlu ada pada guru bahasa Arab j-QAF. *Seminar Kebangsaan Penyelidikan j-QAF 2013*, (pp. 127-138).
- Al-Suwairekh, S. (2001). *Vocabulary Learning Strategies Used by AFL (Arabic as a Foreign Language) Learners in Saudi Arabia* [Tesis Doktor Falsafah]. University of Leeds, United Kingdom.
- Arefinezhad, H. & Golaghaei, N. (2014). Investigating EFL learners' attitudes towards demotivating factors in vocabulary learning: A mixed-method study. *International Journal of Language Learning and Applied Linguistics World*, 7(1), 179-197.
- Ashinida, A. (2013). Demotivating factors in the Arabic language classroom: What demotivates non-Muslim Malaysian learners when it comes to learning Arabic? *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1652-1657.
- Azani, I., Azman, C. M., & Mat Taib, P. (2012). Membina kemahiran pertuturan menerusi aktiviti lakonan dalam pengajaran bahasa. *GEMA Online Journal of Language Studies*, 12(1), 325-337.
- Azlin, A., & Muhamad Suhaimi, T. (2020). Penguasaan bahasa Arab: Hubungannya dengan sikap murid dan pengajaran guru. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 5(3), 13-23.
- Dornyei, Z. (2001). *Teaching and researching motivation*. Longman.
- Hamdi, A. H. (2010). *Pengajaran kosa kata Arab di peringkat menengah rendah* (Unpublished master's thesis). Universiti Malaya.
- Harmer, J. (2015). *The practice of English language teaching*. Pearson Education ESL.
- Krashen, S. (1987). *Principles and practice in second language teaching acquisition*. Prentice-Hall International.
- Maimun Aqsha, L. (2009). Teaching and learning Arabic language through multicultural approach and applying ICT in Pesantren Institution. *International Journal of Education and Information Technologies*, 3, 171-178.
- Mat, A. C. & Goh, Y. S. (2010). Situasi pembelajaran bahasa asing di institut pengajian tinggi: Perbandingan antara bahasa Arab, bahasa Mandrin dan bahasa Perancis. *ASEAN Journal of Teaching and Learning in Higher Education (AJTLHE)*, 2(2), 9-21.
- Mohd Khairil Hanif, R. & Ab Halim, M. (2014). Tahap kekerapan dan kepadatan kosa kata buku teks bahasa Arab Sekolah Rendah. *Jurnal Pendidikan Bitara UPSI*, 16-28.
- Mohd Shahrizal, N., Nurkhamimi, Z., & Muhammad Sabri, S. (2017). Persepsi pelajar bukan Muslim terhadap pembelajaran bahasa Arab. *Islamiyyat*, 39(1), 29-37.
- Mohd Yusri, K. Nik Mohd Rahimi, N. Y., Hamidah, Y. & Kamarulzaman, A. G. (2016). Inculcation of Higher Order Thinking Skills (HOTS) in Arabic language teaching at Malaysian primary schools. *Creative Education*, 7, 307-314.
- Muhammad Razman, A. (2003). *Pengajaran kosa kata bahasa Arab: Satu kajian kes* (Unpublished master's thesis). Universiti Malaya.
- Muhammad Sabri, S. (2011). *Analysis, design and development of an online vocabulary game for elementary learners*. Universiti Teknologi Mara.
- Muhammad Sabri, S. & Nor Aziah, A. (2011). A design and development approach to researching online Arabic vocabulary games learning in IIUM. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 360 - 369.
- Muhammad Zulazizi, M. N. (2020). Meningkatkan kosa kata, motivasi dan keyakinan dalam kalangan murid sekolah rendah kebangsaan melalui program bahasa Arab. *Evaluation Studies in Social Sciences*, 9, 1-10.
- Nadwah, D. & Nadhilah, A. P. (2014). Permasalahan pertuturan dalam bahasa Arab sebagai Bahasa Kedua. *Gema Online Journal of Language Studies*, 14, 117-133.
- Nation, I. S. (2001). *Learning vocabulary in another language*. Cambridge University Press.
- Nik Mohd Rahimi, N. Y., Zahriah, H., & Wan Normeza. (2014). Pembelajaran kosa kata bahasa Arab secara aturan kluster semantik dan aturan kluster bebas. *Jurnal Teknologi (Social Sciences)*, 33-38.

- Nor Hani, J., Noraizan, M., & Ruslin, A. (2018). Pengajaran frasa qawalib dalam mata pelajaran Al-Lughah Al-Arabiyyah Al-Muasiroh (LAM) menggunakan kaedah nyanyian: Kajian di Sekolah Agama Menengah Sultan Hisamuddin Klang. *Seminar Antarabangsa Isu-Isu Pendidikan* (pp. 83-92). Universiti Malaya.
- Norhayati, C. H., Mohammad Azhar, Z., & Zaharah, H. (2017). Isu-isu pembelajaran kosa kata bahasa Arab: tinjauan literatur di Malaysia. *Seminar Kebangsaan Bahasa Dan Kesusasteraan Arab 2017* (pp. 918-933). Universiti Sultan Zainal Abidin.
- Norhayuza, M. (2006). *Penggunaan Strategi pemetaan dalam pengajaran kosa kata bahasa Arab* [Unpublished PhD Thesis]. Universiti Malaya.
- Norman, G. R. (1988). Problem solving skills, solving problems and problem-based learning. *Medical Education Journal*, 22, 279-286.
- Nur Naimah Akmar, K., & Harun, B. (2017). Strategi pembelajaran kosa kata dan penguasaan pengetahuan kosa kata Arab dalam Kalangan Pelajar STAM. *Malaysian Online Journal of Education*, 1(1), 54-73.
- Rahim, R. (2009). *Penguasaan perbendaharaan kata bahasa Arab dalam kalangan murid sekolah kebangsaan menerusi program j-QAF: Satu kajian kes* [Unpublished M.A Dissertation]. Universiti Malaya.
- Rahimi, M. & Miri, S. S. (2014). The impact of mobile dictionary use on language learning. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1469-1474.
- Ridzuan, M. Y., Zawawi, I., & Muhammad Azhar, Z. (2012). Teknik pengajaran perbendaharaan kata bahasa Arab dalam Kurikulum Bahasa Arab (KBA) di Malaysia. *MANU*, 18, 45-63.
- Rosni, S. (2009). *Isu pembelajaran bahasa Arab di Malaysia*. Universiti Sains Islam Malaysia.
- Rosni, S. (2016). Strategi ROSNI Untuk Pembelajaran Bahasa Arab. *Seminar Antarabangsa Pengajaran Bahasa dan Sastera Arab Kepada Penutur Bukan Arab 2016* (pp. 189-194). Universiti Malaya.
- Rosni, S. (2017, December). *Pembelajaran bahasa Arab perlukan perubahan*. Universiti Sains Islam Malaysia. USIM News. <https://www.usim.edu.my/news/in-our-words/pembelajaran-bahasa-arab-perlu-perubahan/>
- Saifudin, H. (2002). *Penguasaan perbendaharaan kata bahasa Arab di kalangan pelajar pelajar tingkatan Tiga: Satu kajian kes di Sekolah Menengah Kebangsaan (Agama) Negeri Melaka* [Unpublished M.A Dissertation]. Universiti Malaya.
- Schmitt, N. (2000). Vocabulary in Language Teaching. *TESOL Quarterly*, 36, 235. <http://doi.org/10.2307/3588334>
- Simah, M., Azni Yati, K., Siti Nur Khairunisa, M. A.-F., & Mashariana Casrin Frizzlin, M. (2021). Permasalahan, cabaran dan amalan pengajaran guru dalam Pengajaran dan Pemudahcaraan (PdPc) penulisan karangan pelajar sekolah menengah. *International Journal of Education and Training (InjET)* (Isu Khas), 1-10.
- Siti Aisyah, I. & Zamri, A. (2016). Saiz kosa kata bahasa Arab dan hubungannya dengan kemahiran menulis. *Seminar Antarabangsa Pengajaran Bahasa dan Sastera Arab Kepada Penutur Bukan Arab 2016* (pp. 212-218). Universiti Malaya.
- Siti Rohani, J., Suhaila, Z., & Hakim, Z. (2020). Impak pendekatan kreatif dalam pengajaran dan pembelajaran kosa kata Arab. *BITARA International Journal of Civilizational Studies and Human Sciences*, 3(1), 10-21.
- Sumaiyah, S., Nik Farhan, M., Pabiyah, T. H., & Wan Muhammad, W. S. (2018). Permasalahan kemahiran menulis bahasa Arab dalam kalangan pelajar peringkat pengajian tinggi. *Jurnal Sultan Alauddin Sulaiman Shah*, 5(2), 142-151.
- Tengku Sepora, T. M., Fauzilah, M. H., Paramaswari, J., Arbaeyah, H., Sharifah Nur Hamizah, S. F., & Akmar, M. (2018). Developing narrative writing skills via a reading programme for low English language proficiency undergraduates. *GEMA Online Journal of Language Studies*, 18(2), 1-16.
- Tu'aimat, R. A. (1989). *Ta'lim al-Lughat al-'Arabiyyat Li Ghayr al-Natiqin Biha. Rabat: Mansyurat al-Munazzamat al-Islamiyyat li al-Tarbiyyat waal-'Ulum wa al-Thaqafat (ISESCO)*.
- Wan Abdul Hayyi, W. O., Mohd Shahrizal, N., Mohd Firdaus, Y., & Zulazhan, A. H. (2014). penguasaan kosa kata bahasa Arab menerusi aktiviti Jawlah Lughawiyah. *Seminar Pengajaran dan Pembelajaran Bahasa Arab 2014* (pp. 255-261). Universiti Sultan Zainal Abidin.
- Zaid Arafat, M. N., Nik Mohd Rahimi, N. Y., Irma Matriny, M. Y., & Mohd Yusri, K. (2016). Foreign language vocabulary learning strategies in Malaysia. *Creative Education*, 7, 428-434.
- Zainur Rijal, A. R. & Rosni, S. (2018). Saiz kosa kata bahasa Arab dalam kalangan pelajar di peringkat pengajian tinggi: Permasalahan dan strategi pengajaran. *International Journal of Language Education and Applied Linguistics*, 8(2), 61-70.
- Zainur Rijal, A. R., Rosni, S., Mohammad Fauzi, J., & Mohd Shahrman, A. B. (2016). Kebolehan menguasai kosa kata bahasa Arab dalam buku teks di kalangan pelajar Sijil Tinggi Agama Malaysia (STAM). *International Journal of Language Education and Applied Linguistics (IJLEAL)*, 5, 33-43.

- Zawawi, I., Mohd Sukki, O., Abd Raof H. A. (2004). Masalah pengajaran dan pembelajaran bahasa Arab di Malaysia. *Prosiding Program Seminar Kebangsaan Pengajaran Bahasa*. Universiti Malaysia Sabah.
- Zunita, M. M., Harun, B., Maimun, A. L., & Nurul Kamalia, Y. (2016). Teaching and learning Arabic vocabulary: From a teacher's experiences. *Creative Education*, 482-490.